

ALFABET, allfabä't, n. 3. o. 3. Den i en viss antagen ordning uppställda samlingen af alla bokstäfverna i ett språk. — *Syn.* Bokstafsöljd, Bokstafsrede, Abc. [Alphabet.]

ALFABETISK, allfabä'tissk, a. 2. Gående i bokstafsöljd. *A. ordning. A-t register.*

ALFKORS, ällvkärrs, n. 3. Figur, äfven kallad Druidenfot eller Trollfot, hvilken i fornda tider ansågs som ett medel emot trollskap.

AL FRESCO (italienska). *Måla a. f.*, d. v. s. med vattenfärg på våt kalk.

ALFRESCOMÄLNING, se Frescomålning.

ALFVAR, m. fl., se Allvar, m. fl.

ALFVARSTEN, m. 2. Ett slags vacker sandsten, som brytes på landhöjden Alfvarn på Öland.

ALFÄGEL, m. 2. pl. — *fåglar*. Simfågel, som vistas om sommaren vid träsk och sjöar i polartrakterna. Fuligula glacialis.

ALG, allj, f. 3. Benämning på en klass af växter, som för det mesta lefva i vatten och fortplanta sig genom groddkorn.

ALGEBRA, älljebra, f. 1. sing. Den del af räknekonsten, hvarigenom man med tillhjälp af equationer finner obekanta storheter. *Bokstafs-räkning.*

ALGEBRAISK, alljebrajssk, a. 2. Som tillhör eller har afseende på algebra. *A. term, storhet.*

ALGEBRIST, alljebriist, m. 3. (mindre brukl). Sägdes om den, som är väl hemmastadd i algebra.

ALIDAD, --äd, m. 3. Del af en sextant, utgörande en rörlig messingsradius från bågens centrum till limbus.

ALIDADSPEGEL, m. 2. pl. — *speglar*. Del af en sextant, utgörande en spegel, som står på alidaden, midt öfver bågens centrum.

ALIQUOT, --kvót, m. 3. (räkn.). Del af ett helt tal, hvilken, multiplicerad med ett annat tal, går jemnt upp i det hela, t. ex.: 3 är en aliquot af 27, ty $3 \times 9 = 27$.

ALKÄ, f. 1. Se *Torda*.

ALKALD, allkälld, ell. **ALKAD**, allkäd, m. 3. Domare i Spanien.

ALKALI, ällkali, n. 3. pl. *Alkalier*. (kem.) Benämning på sådana syrsatta kroppar, som äro de starkaste baserna, d. v. s. äga största frändskapskapen till syror och utmärka sig genom löslighet i vatten, stark lutsmak, jemte egenskapen att förändra vissa växtfärger, samt gifva med kolsyra lättlösta salter, och med feta oljor såpa eller tvål, som löses i vatten. Kallas äfv. Lutsalt.

ALKALISK, a. 2. kem. 1) Som har egenskap af alkali. Lutsaltaktig. *A-t salt, ämne.* — 2) Som tillhör eller har afseende på alkali. *A. egenskap.*

ALKANNAROT, allkännarót, f. 3. pl. — *rötter*. (bot.) Apoteksväxt, hvarmed äfven färgas purpurrödt.

ALKEMI, älltjemí, f. 3. sing. Den föregifna konsten att göra guld. Guldmakeri, Guldmakar-konst.

ALKEMIST, älltjemisist, m. 3. En, som sysselsätter sig med konsten att göra guld. Guldmakare.

ALKEMISTISK, älltjemisistisk, a. 2. Som tillhör eller har afseende på alkemien.

ALKOHOL, ällkohål, m. 3. sing. Vattenfri vinspiritius.

ALKORAN, allkorán, m. 3. sing. Mohammedarnes heliga bok, som utgör grunden för deras troslära, samt är författad af Mohammed.

ALKOY, allkå'v, m. 3. Hvälfed plats för sängen i eller vid väggen i ett rum.

ALKUFVA, **ALKUSSA**, **ALKUTTA**, f. 1. En taggenig fiskart. Se *Mudd*.

ALKÄRR, n. 3. Kärr, hvari alar växa.

ALL, a. 2. 1) Uttrycker något samfällt, samtliga delarna af ett helt: Hel, Hel och hållen. *A. världen fröjdas Herran. A-t folket ropade Amen. A. säden är skämd. A-t drickat är slut. Af a-t mitt hjerta. Med a. sin makt för-mår han det ej.* Brukas i denna bem. ej i plur.

— 2) Innefattar samtliga enheterna hvar för sig af ett antal: Hvarje, Hvar och en. *Bort med a. tanke derpå! A-a menniskor, djur, växter. A. handling, som icke är god, är ond. Skrika af a-a krafter.* — 3) Brukas ofta i samma mening som: förtärd, åtgången, till ända, slut; helst om penningar och hvarjehanda förnödenheter. *Mina pennningar äro a-a. Maten är a. — 4) A.* brukas i åtskilliga talesätt, t. ex.: *För a. del, gör icke det. Det säger jag dig, a-t hvad du gör, så stöt dig icke med honom. På a-t sätt. På a-a sätt och vis. Alle man på däck!* kommandoord till sjös, då den under däck varande delen af besättningen uppkallas på däck. *Med a-o* (gammal böjningsform för abl.), med ens, fullkomligt. *I a-o*, i alla afseenden, i det hela, i summa, helt och hållet. — Det gamla dat. och abl. plur. *Allom* kvarstår ännu i flera talesätt, t. ex.: *Allom kunnigt, allom vederligt. Allt i allom* brukas såsom substantiv och betyder: en som gör, utträttar, biträder i allting, t. ex.: *Jag kan ej umbära honom: han är mitt allt i allom.* — Neutret *Allt* antas ofta adverbial natur; se *Allt*, adv. — [Några få skrifva ännu i neutrum *Allt*.]

ALLA, f. 1. Uttryck i tärningspel, då man på begge tärningarna får upp samma nummer. *Den, som slår tre gånger a-or, vinner.*

ALLAHANDA eller **ALLEHANDA**, a. oböjligt. Af alla slag, af många olika slag, af flera slag. *I arken funnos a. djur. A. nöjen.* Står ofta tillsammans med ordet Slag, i genit., t. ex.: *A. slags folk.* — *Syn.* Alla slags, Hvarjehanda, Allsköns. — S. n. Ett helt, som består af flera olika slags ämnen. Nyttjas stundom som titel på böcker, skrifter, tidningar, musikalier, eller såsom rubrik på afdelningar i tidningar. *Politiskt, litterärt, musikalskt a. A. har i dag flera goda artiklar.* — Ingår såsom subst. i hvarjehanda sammansättningar, t. ex.: *A-redaktionen, A-artikel*, o. s. v.

ALLAREDAN, adv. Innefattar en förstärkt betydelse af ordet Redan. Sammandrages stundom i vers till Allre'n.

ALLARM, se Alarm.

ALLDAGLIG, a. 2. 1) Som hvar dag eller nästan hvar dag förekommer. *A-a göromål, bestyr, ledsamheter.* — *Syn.* Hvardaglig. — 2) (fig.) Enformig, ledsam, tråkig. *A-a quickheter.*

ALLDAGS, se *Hvardags*.

ALLDELES, adv. 1) Helt och hållet, fullkomligt. *A. förlorad. Det är a. ogrundadt. A. motsatsen. A. tvärtom. Icke a. så rik, vac-ker, som . . .* — *Syn.* Till alla delar, Med allo, I allo, Absolut. — 2) (helst i svar på frågor) Visserligen. *Har jag förstätt dig rätt? A. Är du stött? A. icke.* [Aldeles.]

ALLENSTUND, konj. Emedan. *Jag kan ej göra det, a. jag fått förhinder.* [Aldenstund.]

ALLÉ, m. 3. Väg emellan planterade rader af träd. *Det går en a. upp till herrgården. Det finnes flera a-er i parken.* [Allée.]